

(המשך מעמוד 71)

טלפון במשך יומיים תמימים בבירורים בלתי-פוסקים על סידורי הביטחון, ובהודעת עות על אישור וביטול בואה, לסירוגין. כשקיבל מנהל הפסטיבל, את פניה ב"מטוס, היו המלים הראשונות שלה: "כא"מל, אני לא מרגלת". תשובתו: "אני מבטיח לך שבסוף שהותך כאן לא רק שלא תחשבי עוד על ענייני ביטחון, אלא תבקי שי להישאר עוד".

וכך קרה. היא האריכה את הביקור ביום נוסף שבו הופגשה, בתוך 20 שעות, עם הנשיא סאדאת, עם רעייתו גיהאן ועם ראש-הממשלה חליל. כשעזבה את מצרים במטוס הפרטי של הנשיא, היתה מלאת התפעלות ונפעמת.

מדוע החרם אנריקו מאסיאס בארצות ערב עד היום, אין צורך להסביר. אם זאת, היום הוא אולי המפורסם בכל זמרי אגן הים-התיכון והקהל המצרי הוא קהל טבעי עבורו. קבלת-הפנים שציפתה לו היתה כזו הנערכת לגיבור לאומי. עד ערב בואו לא נמכרו הכרטיסים להופעתו, כי האנשים לא האמינו כי אכן יבוא. מ"השגיע, עם אביו המוסיקאי, ועם קבוצת נגנים גדולה, נמכרו כל הכרטיסים לי איצטדיון, שבו שבעה אלפים מקומות, שי במועדון-הספורט המפורסם של גזירה.

ישבנו באמצע האיצטדיון, בתוך קהל שעיניו קרנו מאושר ואשר זיתה מיד, בהישמע התיבות הראשונות, כל שיר ור הגיב בתרועות ממושכות בסופו של כל סימון.

באותו ערב פנה אלינו אחד ממארגני הפסטיבל וביקש שנשכנע את אנריקו לי הצטרף אלינו לביקור מיוחד במינו שלא תוכנן מראש. אחיו של פאריד אל-ערש האגדי, השומר על דירתו של האליל ה"מנוח כאילו היתה מיקדש לזכרו, רוצה לארח את מאסיאס במקום. מאסיאס, שי העריץ את פאריד אל-ערש בשעתו, ו"אביו שהכיר אותו בעודו בחיים, הסכימו מיד. בערב שלמחרת עלינו לדירת-גג על שפת הנילוס, מקושטת בתמונות המר ובתמונות בני מישפחתו, בכלי-הנגינה שלו ובסירייה-ההקלטה שהותיר אחריו. התקבלנו בכבוד מלכים עליידי פואד אל-ערש, הוא חיבק את מיסאס ואמר לו: "אני מרגיש כאילו רוח אחי חורה ה"תה". תאם יכול להיות כבוד גדול מזה לומר המבקר במצריים?

ביום שלמחרת יצאו מיסאס ואביו לי איסמעיליה לבקר את הנשיא סאדאת.

הפגישה נמשכה ארבעים דקות ומאסיאס הופתע והיה נרגש כשהנשיא ביקש ממנו לשיר לפניו שני שירים ונקב בשמם. נראה שגם אל-סאדאת לא שמר ביתר אדיקות על החרם, אם הכיר את שיריו של אנריקו. באותו ערב, בראיון לטלוויזיה הכריז מאסיאס המלא-התפעלות: "נוהגים לומר כאן שיש שלוש פירמידות גדולות במצריים. אני חושב שיש ארבע. הרביעית היא הנשיא סאדאת".

מאסיאס נסע ואת מקומו תפסו שני אורחי-כבוד אחרים שקישרם לישראל ברור לחלוטין, חיים אשל וארתור כהן. אשל, סגן מנהל ברוט-פארבג'ה היושב ב"פאריס, הוא ישראלי שהקים באחרונה סניף בישראל בשם אשל קונסולטינג. אילם עיקר עבודתו בחברה היא בענייני סרטים. למצריים הגיע לראשונה כדי להכין את ביקורה של פארה פוסט שם, ונפגש עם מנהלי פסטיבל הסרטים שי שטחו לפניו את הקשיים שבהם ניתקלו באירגון האירוע, בגלל סיכסוך עם הא"י גוד הבינלאומי של הפסטיבלים ועם החברות האמריקאיות. אשל הציע פיתרון. הוא עצמו יתן לפסטיבל שניים מסרטי ברוט, משמח הלילה ואהבת החיים, ויביא להנצחת הפסטיבל את אליובט טיילור. עד היום רואים בו המצרים את האיש שנתן את הדחיפה המכרעת לקיום הפסטיבל. השנה, וכמעט נעלבו כשגדמה היה להם שלא יתפנה להגיע לפסטיבל עצמו.

היום הם אסירי תודה גם מבחינה נוספת. אחרי שהיה הראשון לשבור את ה"חרם הערבי במצריים, נפתחו השערים לפני ההפקות המוחרמות האחרות הרבות וחברת פוקט למשל, כבר דחתה לקראת הצגת הבכורה של קליאופטרה שלא זכ"תה מעולם לעלות על בדי מצריים.

חלון-ראווה של

הקולנוע הערבי

אשר לארתור כהן, הוא נתן לי פסטיבל שניים מסרטי, חופשה קצרה והגן של פינצי קונטיני (רטט שלישי-האימוץ, נפסל עליידי הצנזורה). במסביבת העיתונאים שערך בקאהיר, ציין כהן, כי רק לפני שנה דחה הפסטיבל את פינצי קונטיני והעדיף במקומו את ג'וליה, שהתקבל, אם כי לא בקלות ולא בלי שי הצנזור המצרי ניסה לאיים עליו במיספרים. אלא שכהן דחה מכל וכל את הי

אפשרות להציג את הסרט בלי תפילה אל מלא רחמים הכלולה בו, ולבסוף הוצג הסרט בבית-קולנוע במרכז העיר, בלי קיצוצים ובלו מחאות מצד הקהל, מהן כהן חשש הצנזור כאשר רצה לחתוך.

אמר כהן: "הצגת סרטים כאלה חיונית לנורמליזציה של יחסי התרבות בין ישראל ומצרים". וגילה כי כמה ממדינות ה"סירוב הערביות היו מוכנות לרכוש סרט

כל זה, כמובן, הוא בחינת קישוטים שמסביב לפסטיבל, הפנינים הנוצצות ש"נועדו להעניק לו את הזוהר הבינלאומי. ומה על הפסטיבל עצמו?

הפסטיבל אינו מיבצע ממשלתי, אלא אירוע המאורגן על-ידי אחד משני איגודי המבקרים והעיתונאים במצריים. הכסף פים הדרושים לאירגונו באים מן הסיוע שנותנים בתי-המלון (מרכז העצבים של

הכוכב מיספר 1 של הבד המצרי, עם השחקנית נאהד שאריף במעמד מתוך החיה שבאדם, הגירסה המצרית לסיפרו של אמיל זולא, תרז ראקאן. יאסין הופיע בשלל-תפקידים והוכיח את כישורו.

אחמוד יאסין

הפסטיבל היה במלון שרתון). חברת-התעופה המצרית ומפיקי סרטים פרטיים. מכאן, גם היתרונות וגם החסרונות של הפסטיבל. היתרונות גלומים באפשרות להזמין אורחים ולשכן אותם בצורה נאה, החסרונות בלחצים מסויימים בהרכבת ה"תוכנית, שלא תמיד שיקפה מיבנה אידיאלי של תוכנית פסטיבלית.

שני מיכשולים עיקריים היקשו על הי מארגנים השנה. ראשית, סירוב האיגוד הבינלאומי היושב בפאריס, להכיר בקיום הפסטיבל. פירוש הדבר שמפיקי סרטים בעולם התבלשרו שאין זה פסטיבל ריש"מי, ונאסר לערוך בו תחרות או חלוקת פרסים. כשפנו המפיקים כדי לקבל סיר"טי יוקרה, נתקלו לא פעם בסירוב, בשל המלצת האיגוד. זאת, משום שבשנה קודמת לא הקפידו על התקנון בקשר למיספר ההצגות שמוותר לערוך לכל סרט, ולהגבי לוח בקשר להצגתם בעיר אחת בלבד.

אל המכשול הזה, הצטרף מיכשול נוסף — החרם של מדינות ערב האחרות. אכן, פרט לעיתונאי אחד מכווית, ולנציגים מ"סודאן, לא היו בפסטיבל קאהיר סרטים יוצרים ואף לא עיתונאים ממדינות ערב, וגם לא ממדינות אפריקאיות. זהו מיכשול כפול, מפני שהסרטים המצריים זקוקים לנציגים אלה, כלקוחותיהם החשובים ביותר, ומצד שני, האורחים הזרים נוהגים לבוא לפסטיבל קאהיר כאל חלון-ראווה של הקולנוע הערבי והאפריקאי, דבר שי נמנע מהם הפעם.

העובדה שלמרות קשיים אלה, הצליחו המארגנים להביא כ-50 סרטים מ-25 מדינות, כולל מרבית הגוש המזרחי ובראשו ברית-המועצות, ואף סין העממית, היא הישג ראוי לשבח. חלק גדול מן הסרטים שהגיעו מן המערב אומנם מוכרים כבר מפסטיבלים אחרים, ביניהם: הנהג; שיירה; כספם של אחרים (פרשת שערור"ה כלכלית בצרפת); רוקמת התחרה; מסיוד (שווייץ); או חקירה בצמרת (השנה הארוכה) והמזרח אומנם שלח סרטים, אבל אף אחד לא נמנה על מוצרי-היוקרה שלו.

תוכניות

לעתיד

אבל באבי-הראש העיקרי של הפסטיבל, ואחת הסיבות לכך שלא הצליח לקבל סרטים מרתקים יותר מן החוץ, הייתה העובדה שהצנזורה היתה צריכה לאשר כל דבר שהוצג בפסטיבל, והצנזורה לא אישרה.

הסרט היוגוסלבי כיבוש ב-26 תמונות

אנריקו מאסיאס

המעמד המרגש והפורטי כמעט של פגישת אנריקו מאסיאס עם פואד אל-ערש, אחיו של פאריד המהולל, הגיטרה שלו. בידי מחזיק אנריקו מאסיאס את העוד של אל-ערש.

אהרון איפלה

השחקן הישראלי שהופיע ב"טלוויזיה בסידרה המהגרים, רוקד במועדון-הלילה גני הנילוס עם רקדנית הבטן, הנן קאבאשה. איפלה התחבב מאוד על המצריים-המארחים.